

تأسیس
اشهر بیتی غزنی
مأموریه: هاراند ماموریان: انیسیر

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԽՆԲ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ԲԱՆԱԳԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԳԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

	ՏՐԳ	ՎԵՑ	ԵՐ
ԲԱՆԱԳԱՆԱԿԱՆ	80	40	20
ՊՈԼԻՏԻԿԱԿԱՆ	80	40	20
ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ	25	13	30

Կազմակերպիչ և տպագրիչ՝ Մամուրյան Տադևոս — Իզմիր
Rédaction du journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

24 հրատարակության ձեռնարկներ չեն վերադարձվում

10 ՓԱՐԱ

Ե. ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԵՐՈՒՍԱԴԵՍ՝ 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1911

Գերատառ

Տ. Վանդամ Ս. Արքեպ. Մանկունի,
Պատր. Տեղապահ, չառ սխալ տեղեկություններ
կեցր. Պատկ. Վարչություն

Ի. Պ. Պոլիս

Մենք երկու օր առաջ, չէի գիտեր և
տեղեկացի ալ չէի, թե այս տեղեկ., վանա-
կան գործերու վրայ, թե՛ պաշտոնապես և
թե՛ անպաշտոն, չառ սխալ տեղեկություններ
ներ հաղորդած են, Ազգ. Պատկ. Վար-
չությունը, և մասնավոր անձնատեղեկու-
թյանը, հաւատարմութիւն կ'ընեն, որ նոր ի-
մացայ Ազգ. Ռեդակցիոն, այս իրաւամբ
մեղադրելի պարագայն:

Իբր թէ հոս, Ս. Երուսաղէմի վանքին
մէջ, նոր ինքնուրուշ կուսակցութիւններ կա-
մուտ են եղեր, Երուսաղէմի Պատրիար-
քական ինքնուրուշ համար, և այս կուսակ-
ցութիւնները, վանքը տակն ու վրայ ը-
նել սկսած են, Տեղապահական իշխանու-
թեան ղեկ կը կենան և անարդարութիւն
կընեն անոր, նորանոր խռովութիւններ կը
յարգանան, Միաբանական Ընդ. Ժողո-
ւոյ գումարման արդիւններ կը հանեն ևն,
և այս կուսակցութիւններն ալ ըստ
նուաճ են եղեր, երբ կամ չորս մաս-
րու, որոնք կ'աշխատին եղեր, իրենց
պատկանած Նախկինպետներէն մին Պատ-
րիարք ընել տալ Ս. Երուսաղէմի, խո-
ւովութիւններ իբր թէ այն ատոմանի հաս-
նէ, որ իրարու հայեցողութիւններ կ'ընեն,
իրար կը ծծեն, և գրեթէ ամէն օր կը
ուռով կը զբաղին եղեր, այս խանգարում
մէջ ալ մասնաւորապէս իմ մասով կայ և
ղեր, և այս պատճառաւ, զաղքեցուցուած
եմ վանական պաշտօնէս, և այս տեղէն
հետեւանալու հրաման ստացած եմ եղեր:

Հոգ չէ, արդէն ևս կը մեկնիմ վանքին
և մեկնումս համար ալ ուրախ եմ, որ-
պէսզէն յետ այսօրիկ չը լինի ալ ևս ալ և
այսպիսի սուտ ու սխալ խոսքեր, բայց
մինչև ցայժմ (վերջին երկու ամիսներ)
լուծութիւնը որ յարմար դատուած էի, պար-
տաւորութիւն համարեցի այս անգամի հա-
մար իմացնել և տեղեկագրել Ձեր
Գերատառութեան և Պատկ. Վար-
չութեանը, թէ այդ տեղեկութիւններն,
եթէ իրօք հաղորդուած են, կատարեալ և
ամենամեծ սխալներ են, չընկու համար
սուտեր, որոնք անպատճառ նպատակով
յիշուրուած են:

Վանքին մէջ այժմ, Պատրիարքական
ընտրութեան ինքնուրուշ համար, ո՛չ կու-
սակցութիւն կայ, և ո՛չ ալ իրաւանցում,
արդէն ամբողջ միաբանութիւնը գիտէ, որ
իրենք ուղղակի Պատրիարք մը չեն կրնար
ընտրել, իրենց ընկերք միմիայն, որինս
ստանանք մէջ, եթեմանուն կամ ետանուն
ցանկ մը պատշաճութիւն է, և այն ալ ան-
ուանական. Պատրիարքի մը ընտրութեան
կատարեալ իրաւունքը Ազգինն է, ինչպէս
ըսի, միաբանութիւնը ասկիւ չառ լու-
զիմ, հետեւաբար կը կրկնեմ, թէ այդ
մասին ո՛ր և է կուսակցութիւն մը կա-
մած չէ, և կազմուած ալ չէ:

Եթէ կայ բան մը, և իրօք ալ կայ, և
չեմ գիտեր եթէ կուսակցութիւն ըսելու ա-
նոր, այն ալ Միաբանութեան մեծագոյն
մասը, իրարու հետ համաձայն, երկու
ինքնուրուշ չորսը, օրինակն ու չառ
հանգարտ վիճակով ձայն բարձրացուցած
ըլլալն է:

Առաջինը՝ Պատրիարքարանի գոյից կու-
րուստներուն,

Երկրորդը՝ Տեղապահ Սրբազանի մի-
ջոյսէն նոր կազմուած միաբանական ցան-
կի մասին:

Տեղապահ Սրբազանին Ս. Եզմիածնէն
վերադառնալէն ետքը, Միար. Ընդ. Ժո-
ղովոյ կազմէն ընտրուած Բանաժողովոյ
միջոցաւ, երբ Պատրիարքարանի գոյքի-
րու ցուցակագրութիւնը կատարուեցաւ,
Հանգ. Եւսայի Պատրիարքի օրէն մնացած,
և անոր վախճանումէն յետոյ զբի առնուած
զոյից ցուցակին հետ բաղադրուելով տես-
նուեցաւ և հաստատուեցաւ, թէ թանկա-
պին (1) գոյքերէն պակասած են գրեթէ և
բիք մաս, և մնացեալ մէկ մասն ալ բո-
ւորովին աննշան գոյքեր են: Եւ Հանգ.
Յարութիւն Պատրիարքի անձնական զբա-
մէն հազիւ երկու հազար ոսկի մնացած,
և իրեն հարիւր հազար երկաթեղանգ բա-
նիկութիւններն ալ չկան, որուն համար
մեր կողմէն եղած խիստ զիտողութիւննե-
րու վրայ, իմացուեցաւ միայն, թէ ա-
նոր ու անոր միջոցաւ վաճառուած են
այդ թուղթերը 1909 Հոկտ. ամսոյ մէջ,
և իբր թէ գումարը յանձնուած է իրեն,
որ ատեն Հանգուցեալը իր ուշ կորսնցու-
ցած և իր պաշտօնէն ալ զտարած էր Ազգ.
Ժողովոյ որոշմամբ:

Ահաւասիկ այս կորուստներու և առ-
նուած տեղեկութիւններու վրայ, Միարա-
նութիւնը մեծ կասկածի ենթարկուեցաւ,
վանքին մէջ տարիներէ ի վեր, Ձեռնաշի-
մի քանի վարդապետներու միջոցաւ կա-
մուած Ձևաշիմ Օմախ անուն խմբակի
մը վրայ, զիմպին Տեղապահ Սրբազանին
որպէս զի անպաշտ և խիստ քննութիւն
մը բանալ, և այս ամէն գեղծութիւններ
և կորուստներուն բուն իսկ հեղինակներն
երեսն հանդ, քննութեան արդիւնք ման-
րամասնօրէն Ազգ. Կեդր. Վարչութեան
հազարդէ և օլաւոյն ենթարկելով զեղծա-
բաններն, Օմախն ալ ցրուէ ու անգամին-
ըն հեռացնէ վանքէն, պէտք է ըսեմ, թէ
ևս ալ համարում ու համաձայն էի միաբա-
նութեան այս արդար ձայնին:

Այս օրինակն և միաձայն զիմու-
մէն է, որ խռովութեան անուն կը տրուի,
և զարմանալին, վանքին մէջ օրտակաբա-
պէս և հաւատարմապէս ծառայող քանի
մը վարդապետներն ալ սպառնալով կը ներ-
կայացան:

Այս Ձևաշիմ Օմախը կազմուած է
Հանգ. Եւսայի Պատրիարքի սպա-
սաւոր Ձեռնաշիմ Աւետիսի հոս գտնուած
ժամանակ, որուն նախանշում եղած է,
Ձեռնաշիմ Դաւիթ վրդայ. Տեղապահ:
Սպասաւոր Աւետիսի այս տեղէն հեռաց-
ուելէն ետքը, Օմախն զլուր անցած է
յիշեալ վարդապետը, ուրիշ վարդապետ-
ներ, սարկաւադներ, և մի քանի քաղ-
քացի հայեր ալ գտնուեցան իրենց մէջ
առնելով տիրացած են Հանգ. Պատ-
րիարքի և Պատրիարքարանի վրայ, Պատ-
րիարքի նոր սպասաւոր Տիարալքիցի
Վահան անուն... անձի մը հետ:

Վերջին օրեր Տեղապահ Սրբազանն ալ
այդ Ձեռնաշիմ Օմախի նախանշումն ի-
րեն ամենապիտիւն բարեկամ ըլլած, Տե-
ղապահական պաշտօնը գրեթէ անոր յան-
ձնելով, որուն կողմէ տրուած հրամանն և
հրահանգներն են, որք կը կատարուին Տե-
ղապահ Սրբազանին կողմէն, առանց օրէն
առարկութեան, ինքն ալ իր սենեակը
քաշուած, նամակներ գրելով կը զրազի,
որոնց թիւը օրական գրեթէ 10 երբեմն
15 կը հասնին:

(1) Մասնաւոր Հայկական հին ոսկի,
արծաթեղանգ դրամներէն, չառ թանկագին-
ներն մէջոնեցն վերցած են:

Երկրորդն է միաբանական ցանկը, ո-
րուն մէջ աւելցուց, և իրեն միաբան ըն-
դունեց (1), Դէրդ Արքեպ. Երեմեանը,
Դեմոք վրդ. Մաքսուտեանը, Վանքէն
վարդապետ և այժմ Կ. Պոլիս գտնուող ե-
րեք վարդապետները, և այն վարդապետ-
ներն, որոնք երկար տարիներէ ի վեր հը-
րաւարած և մեկնած են վանքէն, ասիկա
ըրաւ որպէսզի չանի և անոնցմէ ալ ինքը
Պատրիարքական ընտրութեան քուէ ըս-
տանայ:

Այս միաբանական նոր կազմած ցան-
կին մէջէն միայն իմ անունս դուրս ձգեց,
իբր ոչ միաբան, և այս կատարեալ հա-
կատարութեան համար իմ մասին, առար-
կելով թէ՛ քանի որ կայսկապետ եղած է
միաբան չը կրնար ըլլալ: Թէ ևս այս խնդ-
րոյն մէջ ես չեզոք մնայի, բայց միաբա-
նութիւնը միեւնոյն բողոքեցին եղած ա-
նիւրաւութեանց վրայ, թէ և ինքը՝ Միար.
Ընդ. Ժողովոյ մէջ միայն երկու վար-
դապետներ են առարկութեան ընող՝ ըսե-
լով, նոյնիսկ ապ տամբ որ ներկայացու-
ցեր է զանոնք: Միաբան տորադրու-
թեամբ հեռագիր իսկ տալով Ազգ. Պատկ.
Վարչութեանը:

Այժմ Միաբանութեան վերջնական պա-
հանքն այն է, թէ Պատրիարքարանի գոյից
կորուստներու, ասոր ու անոր միջոցաւ
վաճառու 100 երկ, բաւանութիւններու,
սպասաւոր վանքին ատանց քննութեան
ձեռքարկում, անպաշտ և խիստ քննու-
թիւններն կատարուին, և արդարապէս
հաստատուելէն ետքը, Ազգ. Վարչութեան
տեղեկագրով և պէտք եղածն ի գործ
դրուի, և սակայն քաջ գիտնալով, թէ
այդ զեղծարարութեան խնդրոյն մէջէն
դուրս պիտի գան իրեն սիրելի բարեկամ
ները, իսկաւ կուտայ բողոքով քննու-
թիւն կատարել:

Ինքը՝ Տեղապահը, եթէ արգարտեք
է, ճշմարտապէս ներկայացնելու էր խնդ-
րելը, և ոչ թէ օրինական ձայն բարձ-
րացնող միաբաններն սպառնալու ներկա-
յացնել, և տարրեր գոյնելով ու յիշու-
թեանքներով տեղեկագրելու, թէ՛ Ազգ.
Պատկ. Վարչութեանը և թէ Մեծ. Պար-
զն էի. Փափագեալինս Պարզն էի. Փա-
փագեալն որ իր գաւառներուն վրայ եր-
զուծ բրած էր այս անձին (Տեղապահին)
վրայ պէտք եղածը Կ. Պոլիս խռովով
վանքը ազատելու:

Մասնաւոր սպառնալիքներ իսկ տես-
նելով հանդերձ, ատանց կարեւորութեան
տալու, զիմացալ և մնացի հոս, ու ալ
խառնեցալ օրապիսի որ կարելին էր, և ինք-
տութեամբ վարուեցալ իրենց հետ նոյն
իսկ Տեղապահին հետ, բոլոր զեղծարար-
ներուն ալ արգելք եղալ իրենց գեղծու-
թեան ատմելու ստեղծու. համար, զիտ-
գութիւններ ըրի խտրութիւն, իրենց չապ և
սպառնելի ծախսերու մասին են, բայց իմ
այս ընթացքս իրենց գործին չգալով, տար-
րեր հասկցուցին և տարրեր հասկցուեցալ:
Այժմ կը մեկնիմ, բայց կը խնդրեմ,
կազմուած և կը պաշտօնիմ, ի սէր Աստու-
ծոյ, ի սէր Ս. Աթոռոյն, ի սէր Ազգին,
փրկեցէք, ազատեցէք, այս չաճաւոր ան-
ձերու ձեռքէն, և անոնց պաշտպաններէն
այս վտանգը մեծ վանքը, որ վտանգ է,
պարծառք է Հայ Ազգին համար:

Դեռ կը կրնայ տարրեր մտածուիլ, և
իմ այս համարում գրութեանս մէջ հակա-
ռակութեան ոգի մը նշմարուելով կարեւ-

(1) Շուտ նպատակաւոր է այս, ոչ թէ
արդարութիւն, որպէս զի չանի վանքին
մէջ մնացած քանի մը վանականները և
և անոնց ալ քուէն չանի, սիրապաշտով
գրենք:

լուծիւն չը տրուիր, այն ալ Ազգին գիտ-
նալիք բանն է:

Արդէն 14 Փետրուար 1911 թուական
գրութիւնովս կեսարիոյ Առաջնորդական
պաշտօնէս ալ վերջնականապէս հրամա-
րուած, և իմ անձին նկատմամբ, կեսա-
րիոյ Դաւ. Ընդ. Ժողովոյ ամբողջատանա-
զրին, յարմար դատուած եղանակով քն-
նուելը, և Երուսաղէմէն զէոյ ի Ձմեռնիա
մեկնելու իմացուցած էի, բայց ձմեռն և
ձմեռն ու հոկտեմ. սաստկութիւնէն. Եւ-
ֆաի նաւահանգիստը նոյն իսկ, չորհանա-
ներ չառ անգամ չը հանդիպելուն պատ-
ճառաւ, քիչ մը ալ յետաձգեցի ձմեռն-
դութիւնս, Աստուծով եթէ չափուն օգերը
Մեծ. Պատրիարք երկրորդ կամ երրորդ չար-
թուն մէջ պիտի ելլիմ վանքէն:

Ձեր Գերատառութեան և Ազգ.
Պատկ. Վարչութեան ներողամտութիւնը
խնդրելով, համարում գրութեանս համար,
Մնամ խնամար ծառայ.
Տ. Ե. Պ.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՁԸ

Կաթոլիկոսական հարցը դեռ ևս չա-
րուսակուծ է գրադեցնել հայ մամուլին:
Աւելի ճիշդ՝ կաթոլիկոսացուներ հար-
ցը:

— Ո՞վ է ձեր կաթոլիկոսացուն:
Ահա այն գլխաւոր հարցը, որ ուղղու-
մ են մարդիկ միմեանց թերթի էջերից:

Եւ այդ հարցը ուղղուած է այսօր թէ
«Մշակին» և թէ «Հորիզոնին»:

Բայց երկուսն էլ մինչև օրս տարրեր
կերպով լուծութիւն են պահում:

«Մշակը» անկիտ է բացել և այնտեղ
տալիս են անուններ՝ Օրմանեան, Դէրդ,
Կարապետ, Բաղդատ, Մեղրուպ:

Իսկ ինքն իր կողմից դեռ ևս ոչ ոք
անուն:

— Հարցը բաց է, — ասում է նա, —
խոսեցէք, գրեցէք՝ որքան ուղիւմ էք:

Իսկ այդ բարեկցում է «Հովիտին»:
«Հովիտին», որը 6 ամիս է, ինչ գո-
րուած-գոյնում պարզել է իր դրօշը:

— Օրմանեան և Կարապետ:

Եւ նա հաւատացած է, որ եթէ «Մր-
չակին» ևս միանայ այդ անուններին, գոնէ
դրանցից մէկն ու մէկին, իր թեկնածուն
կանցնի:

Ահա թէ ինչու «Հովիտը» զիպումա-
տիական քննադատութեամբ առայժմ հան-
գիտու է թողել Սուրբեկեանին, Բաղանիա-
րին, «Մշակին»:

— Ժամանակաւոր հաշուութեան «Մր-
չակին» հետ, եթէ ոչ նա կարող է մեր գոր-
ծը փչացնել, սուս... մինչև ընտրու-
թեանց վերջը:

Եւ իր սրտներն ու հայեցողութիւնն
ուղիւմ է «Հորիզոնին» դնում:

«Հորիզոնին», որ Օրմանեանի, Կարա-
պետի աննշանակ հակառակորդն է կաթո-
լիկոսանաւոր հաշուում:

«Հորիզոնին», որը մինչև օրս չէ տուել
և չէ տալիս և ոչ մի անուն:

Եւ ասաւ այդ է. որ ամենից ասելի կա-
տարեցում է «Հովիտին»:

— Ինչ էք լուել, ասացէք, ո՞վ է ձեր
ընտրեալը:

Իսկ «Հորիզոնը» ամենաքաղաքագիտ-
ական լուծում է, ինչպիսի թիւրքական առար-
ք ուսում է:

— Ինչ եւ տալիս լուել և դու... հա-
շու:

Եւ... ձայնում է «Հովիտը» հաշուում
... ալ ու ձայն հայեցում, յողում ան-
թիւում, երկրի բոլոր անկիւններից գրքեր

հրատարակում, պաշտպանում ու յարձակում, մի խօսքով ինքն իրան ուսումը, և այդ՝ ձմեռ, գարուն, ամառ և աշուն...

Ուսման է հետաքրքրում դա... և ուսման է հա կենսական հարցը:

— Հայ ժողովուրդը, հայ մասնագետը, ինքնուրույն էլ է:

Մեր հոգևորականությունը, և այն էլ ոչ գիտական, այլ քաղաքական, իսկ ամենից շատ հենց իրանց կաթողիկոսացուներին և զրանց ընկեր-քարեկամներին: Ահա սրանց համար է աղ հարցն և հրատապ, և կենսական, և զրանց հետ միասին այդ կա-Դէի, Միւրդաշիրի, հայր Մկրտչի, Զէրֆեզեանի, Մարտիրոս քահանայի և այլն ևս:

Բայց, Աստուած վկայ, այս վերջիններս համար էլ կաթողիկոսական հարցը դարձել է աւելի չուտ մի տեսակ ուղղորդող, վիճելու, նիզակներ ծածկու, ինչպէս ասում են, «օյինը տաքացնելու»:

Ահա դրանք են, որ պատրաստ են տանտեսակ հատորներ գրել այդ հարցի չուրջը գրքեր հրատարակել այս կամ այն կաթողիկոսացու անձի մասին, հայ կաթողիկոսների օրոքը պարտի, նախկին և ներկայ իրանց բարեկամութեան ծանօթութեանց, յիշողութիւնների մասին:

Որովհետեւ ապա չը տպել զրանց յոյուածները մեր լեզուներում և կը տեսնէք, որ հրատարակող վերացաւ կաթողիկոսական հարցը, և նա մնաց որպէս մի ակոյ, գործողութիւն, մի քանի յոյուած Պոյոմե-նիայից, երբ երկու միլիոն ազգից 1000 հոգի պիտի ժողովեն պատուիրակ ընտրելու, պատուիրակները պատգամաւորներ, իսկ սրանք՝ կաթողիկոս:

1000 հոգի միայն... երեք միլիոնից: Եւ գիտէք ինչու է աղ տպուկ, որ թոյլանաւ հոգևոր գործերը սլոժ գնացել են յետ, շատ յետ: Ժողովի ներկայումս ունին աւելի կենսական չափեր, աւելի հրատապ հարցեր, ախարհիկ հարցեր:

Մնում է միայն մի բան, որ զոնէ հոգևորականները՝ այսինքն նրանք, որոնց ամենից աւելի վերաբերում է կաթողիկոսացուի հարցը, — նրանք լուծեն, նրանք հետաքրքրվեն դրանով:

Եւ այդ անհն ուղղամիտ կերպով, կըռնելով բոլոր հանդամանքները, բոլոր արժանիքները և անհն այդ հանգիստ, առանց կրքի և հայտնաբերի: Անկասկած, անցիկ են այն ժամանակները, երբ կաթողիկոսը հայ ազգի ներկայացուցիչն էր պետութեանց առաջ:

Այժմ այլ իրաւակարգեր են սահմանված մեզ համար՝ քաղաքային ինքնավարութիւն, հոգային վարչութիւն, գիւղական դատական, պետական դատարան, Պետական Դոմս, ծխական համայնք, ծխական հոգաբարձութիւն, սինոդ, կոնսիստորիա և այլն և այլն, իսկ ամենից առաջ և ամենից շատ՝

Օրէնք, պետական օրէնք: Ահա թէ զէպի ուր է դառած այժմ ժամանակակից քաղաքացու հայեացքն ու իրական չափեր: Կրօնական համայնքը իր նախկին պահանջներով քայլ առ քայլ զլւում է զէպի յետին շարքեր:

Ահա թէ ինչ, մեր կարծիքով, բոլորովին միևնոյն է, թէ ո՞վ կը լինի կաթողիկոս: Օրմանեան թէ Մկրտչի, Կարապետ թէ Ստրէնեան, Բագրատ թէ Ռուբին:

Եւ հաւատացած եմ, որ ներկայ կարգերում սրանցից իւրաքանչիւրն էլ պիտի է գործի օրէնքի սահմաններում: Սրանցից որն էլ որ վերցնէք, լաւ է:

Դրանցից ոչ մէկը մեզ չի փրկի, որպէս և չի կորցնի:

Ժողովուրդներին կենանք, նոյնիսկ հոգևոր կենանք, այժմ պետական լուծարէնք մէջն է ախարհիկ և բարեկամ օրէնք:

Ուսուցանենք այդ օրէնքը, սոցնէք կատարելագործելու նրան, և կը տեսնենք որ զրանից լաւ կը գգան իրանց և գիւղացին, և քաղաքացին, և աշխարհականը, և կրօնաւորը իրանց կրօնապետին հետ:

Պետական արդար օրէնք:

Դա է մեր իսկական կենանքը: Սկզբից ահա ուղղենք մեր հայեացքները, ժողովրդի ու յաղորդիւնը ուղղենք հանգիստ, ակնապիշ, գիտակից:

Սյո զանգերը դարձնենք մենք՝ նրա աւանդին գիշեր և ցերեկ:

Եկեղեցու դռնը ապրիլի և հաշտութեան դռն է և ոչ վէճի ու վրէժնորութեան: Այնտեղ մեր՝ աշխարհակենտրոն պայմաններ տեղի չեն:

Թո՛ղ պաշտարեն հոգևորականները, և ի՞նչ զրա մէջ գտնուած են եկեղեցու շահը, պայքարեն կորէկտ, ագնիւ և մաքուր բնութեամբ:

Իսկ մենք մնանք քաղաքացի, առանց կրակի վրա իւզ ածելու:

Դրանով, գուցէ, ամենից լաւ կերպով լուծվի կաթողիկոսական կենտրոն համարվող հարցը:

(Մշակ) ԿԱՐ-ՄԻՐ

Մ Ա Շ Ի Ն Բ ԳԱՌՆԻԿ ԶՊՈՒՔՃԵԱՆԻ

Մեր ընթերցողներուն հաղորդած էինք արդէն արդի եղիպատանայ ամենէն սիրելի, ամենէն կուսակցական գէորգի միւս՝ Գառնիկ Զուլաքճեանի անսպասելի մահը:

Երկրամասններու անողորմ հիւանդութիւն մը, զոր տղան բժիշկներ լինելու հետաքրքիր հիւանդութեան մը հետ չի-վաճէին, երկու կարճ օրերու մէջ զգետնած է զինքը և հազիւ թէ իր բարեկամները լըսած են իր հիւանդութիւնը, անոր անմիջապէս յաճորդած է մահուան գոմէս այլու:

Աղեքսանդրիոյ հայութիւնը կայծակնա-հար եղած է իր այն սիրեցեալ գէորգի տնտեսակի մահուան վրայ, հազիւ 46 տարեկան Զուլաքճեան հրաշքի կուտայ աշխարհին, ետեւ թողով ծերունազարդ մայր մը, անմիջապէս իր կինը՝ այրի, զաւակները, քոյր ու եղբայր:

Կրթումը ու զարգացած, կարճ մասնակի մը մէջ ոչ միայն եղիպատանայութեան մէջ, այլ և եկեղեցու անհատական հրաշքարարի մը վրայ քաջածանօթ և ազդեցիկ զիրք մըն էր չինած իրեն համար:

Զինքը աւելի մօտէն ծանօթացնելու համար մեր ընթերցողաց յարմար կը դատենք մեր յառաջիկայ թիւով իր կենսագրականը տալ, որ իրեն կենսական շատ մօտիկ ծանօթ և մեր աշխատակից լինան էջի: Մկրտչեանի զրչէն կտն է:

Գառնիկ Զուլաքճեանի յուղարկաւորութիւնը կատարուած է Յունիս 22ին: Աղեքսանդրիոյ Բազ, Ժողովը անմիջապէս ի

նիւտ գումարելով սրոյած է ազգային յուղարկաւորութեան կատարել հանդուցելոյն: Այս որոշումը պաշտօնապէս հաղորդուած է Բարձր, ինքի Տեղակալին և Նախարարակոսին և Աղեքսանդրիոյ կառավարչին, նոյնպէս Ազգ. խորհուրդին:

Աղեքսանդրիոյ Սահմ. Կառավար. Ա. կուսքը, որուն Նախագահն էր հանդուցեալը, տպուկ չըջարկեալանով հրապարած է բոլոր ընկերները չըջապատել հանգուցելոյն զազաղը:

Ազգ. Առաջնորդարանը ինչպէս սոյոջըրջակ պարգած է նոյնպէս սուգի զրոյակ պարգած են իտիւլա Բալէս և ուրիշ լէկ քանի պաշտօնակա հաստ ստուծիւններ: Մարմինը փոխադրուած է Աղեքսանդրիոյ եկեղեցին: Նոյն օրուան ընթացքին բազմաթիւ ցաւալցական հետազոտներ հասած են: Թրամվէյի ընկերութեանց, որուն տնօրէնն էր, հայ, յայն, արար պաշտօնեաները փողոցներուն անկիւնները կեցած լացեր ու հեծկուացեր են: Դաշնակցութեան Աղեքսանդրիոյ երկակամիտէին խմբակներ և Հայկական Ընթերցարանը փակ մնացեր են այդ օր ի նշան սգոյ:

Բազմաթիւ պատկեր գրկուած են Աղեքսանդրիոյ քաղաքի պաշտօնաւորներէ և անձնաւորութիւններէ, ի թիւս որոց Պոլոս փայա Նուպար իր կողմէ հետազոտվ պատկ մը դնել յանձնարարած է:

Դաշնակց. և չըջականներն Աղեքսանդրիոյ իջած են գտնազան պատգամաւորութիւններ և Ազգ. խորհուրդին հերկայացուցելներ: Հիւղարկաւորութեան հանդէպին ներկայ եղած են եղիպատան Նախարարակոսին ներկայացուցիչը, Աղեքսանդրիոյ Ընդհ. Կառավարիչը, Ռոմ. Եկեղեցւոյ Աղեքսանդրիոյ վարչութեան Արտաքոյ կարգի պատուիրակը, նոյն ընկերութեան տեսչութիւնը և ամբողջ պաշտօնակները, թրամվէյներու ընկերութեան գահազան պաշտօնեաներէն Ժողովարանի 300 հոգի Տեղական և Ռոմ. դատարանացու գաւաւորներ, փաստաբաններ, բժիշկներ, պաշտաներու տնօրէններ և վաճառականներ: Իսկ հայ հասարակութիւնը գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայ գտնուած է:

Եղիպատան Առաջնորդը եկեղեցւոյն մէջ յուղիչ դաւանականով մը ի վեր հանած է հանդուցելոյն բարեմասնութիւնները: Ապա մեծազանգ թավօրը առաջնորդուած է զէպի Հայոց գերեզմանատունը: Թափուրն յառաջնորդները եղած են 20 հե. տեսակ ոտովկան իսկ քովերէն Տ. ճիւղարատիկները սպայի մը հրամանին տակ: Հեղինական հուղարկուածը ողորդական քաղերքով ընկերացած է Թափուրին: Վարժարաններու երկստ սաներ իրեն տնօրէնին և ուսուցիչներուն առաջնորդութեամբ և չղարհներ կապած մասնակցած են թափարագնացութեան: Եկեղեցական դասը ի գլուխ ունենալով Առաջնորդ Հայրը կը հետեւին, որոնցմէ վերջը կուգային Սահմ. Ռոմ. Կուսակցութեան Գառնիկ Աղեքսանդրիոյ և չըջակայից ներկայացուցիչները ինչպէս նաեւ Դաշնակցական Երկակամիտէին ստուգա պատգամաւորութիւն մը:

Մեծ ասուրին ծովերէն ընած էին Աղեքսանդրիոյ կառավարիչը, Ռոմ. Եկեղեցւոյն տնօրէնը Պ. Պալուքի, փաստաբան Մանուկարի, Տօքթ. Տէր Մարգարեան, Տեսար Փիլիպոսեան և Աղեքսանդրիոյ ձեւ վարժեանս: Թափուրն յետոյ քառաձի մեծակապարէն վրայ կը հանգչէր ընկուղենի դազաղի մը՝ մէջ վաղամիտիկ Զուլաքճեան:

Նրա Դազաղակապարէն հետեւած են հանգուցելոյն եղբայրը և քեռայրը, յետոյ պաշտօնական մարմինը, օտար հրապարակ և ծավառաւ թաղմութիւն մը:

Թափուրը անցած է Աղեքսանդրիոյ ամենանշանաւոր պողոտաներէն և լուսանկարը տեսուած է: Հարկաբաւոր կարքեր հետեւած են զէպի գերեզմանատունը, ուր դաւանականներ խոսած են Տիար Մ. Տաճատեան՝ յանուն Սահմ. Ռոմ. Կուսակցութեան, Պ. Պալուքի՝ ի զիմաց թրամվէյներու ընկերութեան, Բրոքի. Դայալիան՝ Աղեքսանդրիոյ հայ մտաւորականութեան և Տիար Յ. Սեփեան Դաշնակց. հայութեան կողմէ:

Թափուրը եղած է ամենասրտաւնդի հեծկուականներու մէջ, մանաւանդ երբ վերջին անգամ հանգուցելոյն երեսը լացած են, ի տես անոր իրենց լացով ու հեծեմանքներով օղը թնդացուցած են բոլոր ներկայ խումուն բազմութիւնը:

Սկզբուրութիւնս այս առթիւ հետաւոր այս քաղաքին հայութեան այս ապիւրդաւոր մահը կողբայ և իր ամենախորունկ ցաւակցութիւնները կուղղէ հանգուցելոյն պարագայից մաղթելով և հայցելով իրենց երկնային միայնութեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

ԻԶՄԻՐ

Աստուծոյ, ինքնուրույն իր նիւտ գումարած է ուրբաթ երկույ Առաջնորդարանի մէջ, ներկայ գտնուած են, Տիար Ծօք. Տ. Թափուրեան, Ստեփան Մ. Խի. լիքճեան և Կարապետ Տիւղէր: Սորհուրդը նկատուածութեան առած է Տիար Արտաշէն Տ. Ստեփանեանի խնդիրը որ ուսուցչական վկայական արձակու համար կուգէր քննութիւն տալ: Սորհուրդը որոշած է որ Տիար Մ. Նուպարեան, Թ. Պոյաճեան և Դ. Տ. Բարթոլէ Էֆէնդիներէ յանձնախում մը կարգուի որպէսզի կեդր. Ուսումն. Սորհուրդ կազմ. կանոնադրին հրահանգաց համախառնատեսան քննութիւն մը տեղի ունենայ: Սորհուրդը նկատուածութեան առաւ նաեւ վարչութիւնէն եկած պաշտօնադիր բազուկի երկրագործական վարժարանի մասին և որչից յանձնարարել Տեսուչ Գեորգ Էֆ. Տ. Բարթոլէ որպէսզի 5-6 հայ աշակերտներ պատրաստուին քննութիւն տալու և օգտուելու: Ներկայացած օգտակար առթիւն: Մեքողով վարժարանի Տնօրէն յայտնած ըլլալով որ վարժարանին չըջանաւարտք իրենց քրննութեան արդիւնքին համաձայն արժանացած են վկայականի, Սորհուրդը արտօնեց վկայականներու պատրաստութեան:

Դ. Պոյաճեան քաղաքս վերադարձան Տէր և Տիւրն Կ. Արապեան:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՈՒՆԵՐԱՆ ԵՆԲՈՒՆԵՐԸ. — Նազիկի՝ հնդգարիկ 22 զէպ պատահած է որոնց չափ մահացու էին: Սյուրն՝ հնդգարիկ 1 զէպ և Գարափունար նոյնպէս 1 զէպ պատահած է: Տէնիկի՝ վերջին 4 օրուան ընթացքին 21 զէպ պատահած է որոնց 9ը մահացու, ինչպէս նաեւ առջի վարակ-

զազելու՝ իր դարապիսան լաւ մը տեսչաւորեց ուսին վրայ, իրենցողով ուժով մը փաթկեց մարմնոյն բոլորովը, և կաւային հոգի կոյտերով ու մայրերով ծածկուած դարուվոր կածանի մը հետեւելով զէպի ծով իջաւ: Վարը, իր ոտքերուն տակ, մայրերուն զէպ փրուող ալիքներուն յարաճուն շառաչելու կ'առաջնորդէր իր քայլերուն: Բայց այս ճամբաները իրեն ծանօթ ըլլալ կը թուէին, որովհետեւ յանձնի ճիշդ պէտք եղած տեղը կը դէպ իր ոտքը՝ անտեղ ո՞ր և է վարանքի: Քանի մը վայրկեան այս խիստ վտանգաւոր ներդրելն քայլել յետոյ հասաւ: Ծուպիկ խիստուն վրայ զորս ալիքները կուգային կը լիզէին իրենց փրուելով, որովհետեւ ծովը բարձրացած էր: Հոգին ևս թեւէն վեր ցցուած քառակուսի քարի մը տակեցաւ: Եւ վրան նստաւ: Ինքզինքը բոլորովին ապահով կըզգար: Ո՛չ ետին նա-

“ԶԱՅԵՆԿ”Ի ԹԵԲԵԹՅՈՒՆԸ [1]

ԺՕՐԺ ՕՆԷԻ

ՊՈՍԵՐԱԴԵ ՍՊԱՆՆԵՆՈՒ ՀԱՄԱՐ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ)

Ա.

Եւսկը մեծաշատայ կը փչուէր մայրիկ: Բուն վրայ որոնք Վիւրկի վարք գիւղին առաջակողմը կը յորինեն տեսակ մը բուրբառն նաւակայք, ուր՝ հանդարտ օդին ձկնորսի նաւակները կուգան ցամաք հանել իրենց ձուկերը: Մուրը երկինք մը,

ուր թանձրախիտ ամպեր՝ արեւուն հովիւն քշուելով՝ կը սուրային ծանրադանդաղ, կը տարածուէր ցամաքին ու այլք ներուն վրայ, և ուր սուրգ արագ իրարու կը յաջորդէին Անդրիոյ ծովեղբայրներէն եկող փոթորիկի մը աճգոյն փայլանքներ: Խիստ ու ցուրտ անձրև մը կըսկէր տեղալ կարկառաւոր: Անորոյ ու տարածմ ձև մը, որ խորակը եղբորդ վտանգաւոր ճամբու մը հետեւելով կը յառաջանար, յանկարծ կանգ առաւ: Խառնուրդ լուսաւորող տունի զիկզակի մը շտապ: Վայր. կեանք մը ամեն բան որոյ դարձաւ, ծովը, ծովափը, մայրերը և խորակը: Եւ ծովուն բացերը, էէս մղոնի չափ հեռուն, տեսնուեցաւ ցած առաջատարներով փոքր նաւակ մը՝ որ մահաւաճաղատ չըջանաւոր կընէր: Սարակալ վրայ երկող ձևը նոյնպէս ճշգրտեցաւ: Ասկիւ մարդ մըն էր՝ զեղէկական հագուստով, գլուխը դրած բուր-

հաշիւներէն 9 մահ պատահած է: Չալ՝ հինգ-չարթի 45 զէպք, որոնց չափը մահացու էին: Ստալիսի 2 զէպք պատահած է: Մէլնիսի մօտ Տօլաճք գիւղը հինգչարթի 1 զէպք, Ստալիսի 5 օր տուած 1 մահացու զէպք պատահած է:

ԻԶՄԻՐԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ.—Պօլսոյ Ռփօստոս) հետեւելը կը գրէ. — «Սիւնդիկն մէջ կարգադրեցաւ Արդարութեան Գործող հախարարութեան մէկ թիւղերէն, որուն մէջ հախարարը կը թէ՛ իշխի Սյ-եօրէի եկեղեցւոյն հիւնանապատակ յոյներ հոգարածու ընտրուած են, որոնց ընտրութեան համար բողոքած էին իշխանութեանց՝ հոն գտնուող Օսմանցի յոյները, հախարարութիւնը կը բողոքէ Մետրապօլիտարանի կողմէ ընտրութիւնը վաւերացուելուն համար և կը խնդրէ որ անմիջական կերպով չնդգայ համարուի այդ ընտրութիւնը: Ուստի իշխի Մետրապօլիտին գրելով որոշուեցաւ թէ զգրէին, պէտք եղած տեղեկութիւնները ստանալու համար:

Ներքին գործող հախարարութիւնը կարեւորութիւն տալով այն զանգարուելուն զորս բրած էր Հէլլաճը զատէ Մէլնիս Տէնիզիի Միւլթէսարըֆին զէմ, մեր կուսակալութեան տուած մէկ հրամանին վրայ, ասոր իրաւաստութեան տակ զտնուող պաշտօնեաներէն կնիքը Պէյ Տէնիզի գնաց ուր պէտք եղած քննութիւնը կատարելէն յետոյ քաղաքս վերադարձաւ:

Տէնիզիի մէջ Չալըզ օղլու Հիւսէյին կերակի երկու ռփքեր տարած միջոցին ձերբակալուեցաւ:

Անճեմալ օր Տէնիզի տեղացած անձրէն էմիր Սալիման գետը հեղեղներէ յորդելով, ջուրի հոսանքները հետեւին անոս քշած են հաճի Հասան, Գարազուրի գործարաններու պատմէներն ու Աղիա-նի կողմը գտնուող կամուրջը:

Ուրբաթ Երբէքի այս տարուան բերքերէն 4 պարկ անկուտ չամիչ բերուեցաւ վաճառական Սողաթ Ունաս Էֆէն-տիի վաճառատունն, որուն օխան 71/2 զրչի ծախուեցաւ: Այս չամիչները ուրբաթ օրուան Աւստրիական շոգնաւով Թրիեստ գրկուեցան:

Բէլճիկի մէջ հետեւեալ կը կարգանք կուսակալութեան իրաւաստութեանը ենթա-կայ պաշտօնեաներէն կնիքը Պէյ և Ոստի կանութեան Տնօրէն Ճէմալ պէյ օրոնք Տէնիզի գացած էին կարգ մը քննութիւններ կատարելու համար, քաղաքս վերադարձան Ասիէ 2 ամի, առաջ Տէնիզիի Միւլթէսարըֆի փաշայի կարգ մը չար աւարքները քննելու համար Միւլթէի քրե-նիկն ալ հոն գացած ու վերադարձած էր: Բնութեան վերաբերեալ գործերն ելիւ այսպէս երկուսի մասը աւարտին, ելիւ զեղծութիւնը պաշտօնեաները նորէն գործի դրուի գտնուի, վա՛յ այս աղբին զլուսն:

ՅՈՒՆԱՅ Մօրթաքիայի թաղեցիներն օրոնք քանի մը օրէ ի վեր վրաններու տակ կը բնակին, Բաղաքապետութիւնն իրենց ուստեսողէն չի հայթայթելու համար, ուրբաթ ասորի՝ այրեր ու կիներ խմբով Մետրապօլիտարան կը թալանէ: Բաղաքապետին ղէմ գտնուող ըրին, Մետրապօլիտը խոստացաւ որ իրենց օգնելով փրցուած տուններուն չինութեան համար պիտի աշխատի, ինչպէս նաև ուստեսողէն պիտի զրկէ իրենց մէջ գտնուող աղքատ զանապաղները:

ԲՈՒԼՔԱՆ. — Ուրբաթ կէսօրէն մինչև չարաթ կէսօր քաղաքին մէջ քօլէրայի 3 զէպք պատահած է:

ԳԱՐԱՆԻՍԻԱ կայարանին ղիմացը եւ կեղեցի փողոցին մէջ իրատիւն տունը հաղկիւն իրը հիւր գտնուող Մատամ Բահաթիին հիւանդութիւնը քօլէրա չէ եղեր: Թէև քանի մը յունական թիւրքեր այս մասին սուտ ու մուտ լուրեր տուած են, բայց բժիշկներու մատուցած տեղեկազոյրները ասոր հակառակը կը հաստատեն:

ԱՅՍ տարուան Պերկամայի ներածութիւններն են. Բակայ. — Շատ մաքուր և սննդաւ տարունէ տեղի արտածութիւնը 3,000,000 օխա կը հաշուեն: Գարի. — Կը հաշուեն թէ բերքը ընտիր տեսակէ բլաւով՝ մինչև 150 - 170,000 Պօլսոյ քիւլ պիտի բարձրանայ: Յօրեն. — Առատ է: Սրտածութիւնը քիչ է՝ Միւլթիի, Այվալիկի և կղզիներու համար: Փալամուտ. — Ջի-փիլի, Պերկամայի, Բիլիսէֆէօրի և Չան-տարլիի յատուկ բերքիւն կենդինար 35-40,000. Բամպակ. — Ելիւ այս վերջինները քիչ մը չի կրնա, առնոց բերքը 3,000 կապոց կրնանք հաշուել: Շուշմաներն ու կորիկները շատ քիչ են:

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԸ Գունաց Մօրթաքիա թաղը փրցուած տուններուն չինութեան համար խոստացած 150 ոսկին, քօլէրայի յատուկ գումարէն գտնուով, այսօր Գունաց Մետրապօլիտարանը պիտի զրկէ:

ԱՄԱԼԻՍԻԱ թերթին Տէնիզիի թղթ-կիցը կը գրէ թէ՝ համանուն քաղաքին մէջ տիրող համաճարակին խոստ անհետացմանը համար, թէև Միւլթէսարըֆի փաշան և Տօրթի Հիւսէյին Էֆէնտին մեծապէս կ'աշխատին, բայց տու ի չգնէ զԵրբէքի չին կրնար կոր իրենց փախազին հասնել: Վաճառականութիւնը կեցաւ դրծաւոր զանապաղը գործ չի կրնալով զտնել, անօթութեանէ մեղմելու. աստիճանին հասաւ: Աստիճ չորս աչքով կատարուած թանջութեանը կը սպասեն:

ԱՌՆԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

23 ՅՈՒՆԻՍ 1911

ԱՅԻՈՆ

Այս չարթուան մէջ ծախուեցաւ 85 կողով, Բարաճիսար հասարակ թաղեցու-լէ 200—210 զրչ. և Բարաճիսար ընտիր տեսակի ու Պօղատըչ և երկի 213—225 զրչ. չէֆին:

Մինչև այսօր հասած է քաղաքս նոր բերքէն 335 կողով, անցեալ տարի 1858 կողով եկած էր այս թուականին:

ԶԱՄԻՉ

Ուղղանիւն. — Նոր բերքէն հասաւ և ծախուեցաւ 5 պարկ մինչև տեսակ զրչ. 730/30 և 2 պարկ քիչ մը աւելի լաւ 8 զրչ. ի օխան:

Սեւ թիւղի են. — 300 կենդինարի չափ ծախուեցաւ: Չալ 87—88 և կիւնէ 90—91 զրչ. կերդ:

Հրապարակը ամուր է և ընտիր տեսակները նուազած են:

ՑՈՐԵՆ

Հասած 20,800 պարկ օրու 1600 պարկ կը ծախու կողմէ:

Մախուած 7800 պարկ:

Մնացած 31500 »

Գինները. —

Երկի	68—84	փարայ օխան
Մերսին	70—78	
Խալիբան	75—82	
Ուշաք	65—93	

Երբէքի գայի՝ սովին պատահականութեան ղէմ պատրաստ գտնուելու համար: Միւն-նոր վայրկեանին նաւազներուն չարթմանց սովորականը նշանը եղող տարօրինակ սու-լում մը լուսեցաւ: Սպասող մարդուն վարանութիւնը զարկեցաւ և սոք ելլելով յատուցացաւ ղէպի նաւակը: Միւլթէսար մէջ ձայն մը գոչեց:

— Դո՛ւք էք, Բաթթէն:

— Ես եմ, ըսաւ մարդը: Չեր նաւորդ ներք հոն են:

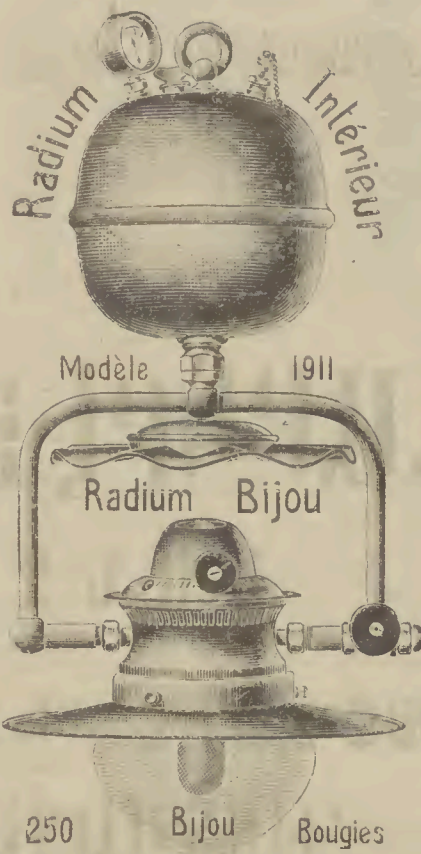
— Հո՛ւն են:

— Կրնան իջնել, այս պահուս ծածկան ազատ է, բայց ոչնչա՛յ չէ տեսնալ: Մէկ վայրկեանէն միւսը կրնանք գործ ունենալ: աստիճան զինուորներուն հետ:

— Ուրեմն, անաւաթի ամէնքս ալ հոս ենք:

Նաւորդներէն մէկը աշխուժով աւաղին վրայ ցատկեց: Ուրիչ մը աւելի զգուշու-

ԲԱՏԻՈՒՄԻ ԼԱՄՓԱՐՆԵՐ

Տեսակ տեսակ ՌԱՏԻՈՒՄԻ «ԼԱՄՓԱՐՆԵՐ» պատահած բոլոր օգտակարութիւններն և առաւելութիւններն ունին:

Խիստ փայլուն, վերջին տնտիւնս զօրուոր յոյս, իսկ իրենց մէջ սպառող կապի ալ խնայողութեամբ ըլլալով՝ զինն ալ անհամեմատ չափաւոր է: Այս լամպներու առաւելութիւններն են, 350 մօմի զօրութիւն ունեցող այս լամպարը 12 ժամուան մէջ միւլթայն 300 տրամ քարիւղ կ'ըսպտէ, երբէք նորոգութեան պէտք չունի և վրտանգէ ալ յարողովին զերծ է, իսկ հակառակ պարողային ելիւ պատահական նորոգութեան հարկ ըլլայ, իսկոյն կ'որոգուի և յամախորդը տաքութիւնէն մաշած կտորներուն զինը լոկ կ'վճարէ:

ՌԱՏԻՈՒՄ ԼԱՄՓԱՐԸ մինչև ներկայ ժամանակիս քաղաքս եկած էք, այս տեսակ օգտակար գիտով զբաղող երեքի անձնուորութիւններէն և երկար ժամանակ Կ. Պօլսոյ լուսաւորող «Իլի-ՔԸՍ» լամպարներու ընկերութեան վարպետներէն՝ վարպետ Սիմոն Աստիւրովի Լուսարները քաղաքի մէջ տարածելու յանձն առած է, իր կեղծո-նատեղին է Յունաց Հիւանդանոցի մօտ կահաքոր Տիար Սանդուրեանի խանութը, ուր պէտք է ղի-մին յարկելի յամախորդները և վստահ ըլլան թէ չախաղանց զոհ պիտի մնան:

ԳԱՐԻ

Հասած 18590 պարկ օրու 5600 պարկ Ուշաքի աղբանք:

Մախուած 57000 պարկ:

Մնացած 17000

Գինները. —

Երկի Էփթիւր	17 1/2—18 1/2	զրչ. քիւնէ
Առաջին	16—17 1/2	
Երկրորդ	14 3/4—15 3/4	
Երրորդ	13 1/2—14 1/2	
Պիկար	14 1/2—15 1/2	
Ուշաք հին	15 1/2—16 3/4	
» նոր	16—17 1/2	

ԲԱԿԼԱՅ

Հասած 33,000 պարկ:

Մախուած 27,000

Մնացած 5000

Շարժուան սիլիքը սկսաւ ծախել 38 1/2 փարայ օխան և բարձրացաւ մինչև 3) փարայ, այսօր 38 1/2 փարայէն աւելի վճարող չկայ:

ԲԱՄՊԱԿ

Մախուեցաւ 100 պարկ երկի 370—472 1/2 զրչ. և 30 պարկ Ամերիկայի տեսակ 480 զրչ. կենդինար:

ՍՈՒՍԱՄ

125—135 փարայ օխան:

ԽԱՇԽԱՇ

Պիկարէ 95—96 փարայ օխան

Սկ 105—106

ԲԱԼԱՄՈՒՏ

22,000 կենդինար զանազան տեսակներէ ծախուեցաւ: Այս չարթու, 41—73 զրչ. կենդինար:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Յուլիս 23. — Այսօր Հել-լին զեպանատունը ծանուցադիր մը տրւաւ կատարութեան, որուն մէջ Հել-լին կատարութիւնը անմիջական պահ-ցուած կը պահանջէ Բանտ-Եանիի միջա-զկպին համար, յայտնելով թէ Օսմանեան հպատակ մը որ հելլին ծառայութեան մէջ է, պաշտպանութիւն կը գտնէ: Յայտնի չէ թէ կատարութիւնը ինչ պիտի պատասխանէ:

ՆՈՅՆ. — Հանեալի Օսմ. նաւատորմ:

Թիւսը նաւակէն իջաւ: Երբորդ մը նա-ւատներուն միջոցաւ ցամաք եկաւ:

— Կ'ո՛ղ, պիտի վերջացնէք, ըսաւ բերտ ձայնով մը՝ առաջին անգամ ցամաք կ'ըլլար:

— Ե՛հ, ժօ՛րժ, անհատներու թիւն չու-զեր, պատասխանեց այն զոր նաւատե-նիւրը զրկած ցամաք կը հանէին, թերեւ մահուան կը դիմենք: Դուք սգաւոր էք վսգելով երթալու ղէպի մահ:

— Պարո՛ն, ըսաւ ժօրժ կոչող ձայնով մը, պէտք չէ վախալ կոտիւր:

— Կա՛ւ, լա՛ւ: Երբ գործը կատարու-գայ, ձեզմէ հոս չեմ մնար: Հիւսիս-հիւսիս օտարերէն ծախի մէջ թրջիլ զոս ուրիշ բան ըրած չունիք:

(Ծառուկակի)

զին հանգանակիլ մասնախումբին նախա-գահը Սալիհ, կատարութեան քաջած մէկ հեռագրովը Կրեմէի Խալմազ ցաւալ-ցութիւնը կը յայտնէ Պօլսոյ հրեհին սո-թիւ:

ՆՈՅՆ. — «Թանին» զրկուով ասիկա կը հարցնէ Սալիհին, թէ ցաւալցութիւնները բաւական են արդէն, սակայն ի նպատ-հրկեղաններու դրամ պէտք էր զրկել:

ՆՈՅՆ. — Պատերազմական նախարա-րութեան կը հեռագրեն թէ Աւրանայն զուրս նոր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ: ապստամբներու և բանակին միջև: Ապս-տամբը ցրուեցան:

ՆՈՅՆ. — Դիւանագիտական ստոյգ ազդիւր մը կը հաստատուի թէ հոս Կրե-տէի պաշտպան Տէրութեանց զեպանեցը իւր-հրապարկութիւն պիտի գումարեն անգա-լիական զեպանատան մէջ, Կրետական իմ գրոյն լուծմանը մասին:

ՆՈՅՆ. — Չէթինէլէն կը հեռագրեն թէ Մախարները հաւատ չընծայել վ կատա-վարութեան գիշտմանը, կը վարանին իրենց հարեւիքը վերադառնալ:

ՆՈՅՆ. — Գունաստանի և Թուրքիոյ յարաբերութիւնք վախ պատճառելու առ-տիճան կը ձգտին, վասն զի Գունաստան անմիջական գոհացում կը պահանջէ:

ՆՈՅՆ. — Հելլին կատարութիւնը Բիֆաթ փաշայի վերջին պատասխանին կը սպասէ այս չարաթ նոր ծանուցադիր մը տալու համար:

ՆՈՅՆ. — Տարածայնութիւն մը կայ թէ Չարբընալին ծրագիրն է զալ Պօլսոյ չրջակայքը և առեանդիլ բնակիչներուն հարուստ զանապաղը:

ՆՈՅՆ. — Հոչակաւոր աւազակայեւ Չազըրճալին իր Տ հետերդներովը Պան-տըրմայի մօտերը երեցաւ:

ԻԶՄԻՐԻ ԾՈՎԱԾՈՅԻ ՇՈՂԵՆԱԿԱՅԻՆ ՕՍՄ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ՍՏԱՅԱՅՈՅԷ

ՍԿՈՒՆԱ 1911 ՕԳՈՍՏՈՍ 1Է (Հ. Տ.)

ԳԻՆ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐՈՒ

	Ս.Կրգ. Բ.Կրգ.	Փարս ֆարս
Եղմիլի Գորակիւ	40	30
» » Երթ.-Դարձ	80	50
» Սպարթալի, Կեղծիկէ, Բօքարեալի	50	40
» Դարած թիւա, Բօն	40	30
» Պարեալի	—	30
Սպարթալի Կեղծիկէ, Բօքարեալի Ի Գրթի. Սպարեալի	40	30
Դարած թիւալի, Բօն Ի Գրթի. Սպարեալի	30	20
ՍՏԱՅԱՅՈՅԷ ԲԱԾԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ի զմիլի Գորակիւ	Ա. Կրգ. Ամսին. 45	Գրչ.
» » Բ. » »	30	»
» Սպրթ. Կեղծիկէ. » » »	»	»
» Բօքարեալի Ա. » »	50	»
» Դարած թիւա, Բօն Ա. » »	45	»
» Գրթի. Սպարեալի Ա. » »	35	»
» Պարեալի Ա. » »	30	»
Մեկնիս 19 դրուէ		

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉԷ ԲՐԻՏ. - ԾՈՎԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ՔԻՒՆԱՐՏ ԸՆԿ. ՈՅՅԱԼ ՄԷՅԼ ՍԹԻՍ ԲԱՔԷԹ ՔՊ. ԵՒՆ.

Հեռագրական հասցե

"DUSTERS"

MANCHESTER

ԲՕՏԵՐ

A. B. C. 5րդ Տպագր.

ՈՒԷՍԹԵՐՆ ԻՒՆԻՈՆ

ԼԻՊԷՐՍԻ ԵՒ ՄԱՌՆԱԼՈՐ

Ժ. ՍՄԻԹԶ ՀԱՐԿՐԷՅՎԱՍ ԵՒ ԸՆԿ. ԼԻՄԻԹԷՏ

Մ Ա Ն Չ Ս Թ Է Ր

Սրբինկ Միլս ՀԷՅՏՎՈՒՏ. ԲԻԼԲՈՐ ՀԻ ՄԻԼ ՖԷՅԼՍՈՒՐԹ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԵՐՔ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՆՉԵՌՈՅՆԵՐՈՒ

Թրքական, գույնավոր, ձերմակ, փանթեզի

Նաև բաղնիքի և լողանքի խալաթներու

Հանրածանոթ հետեւայ Մարբաներու սեղհակամառերերը

"WORLD WIDE," "O. K." & "ARCADIAN TOWELS"

ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻՉՔ

ԼՈՆՏՈՆ

115 Fore Street. E. C.

ԿԼՈՋԿՈ

21 Cochrane Street.

ԲԱՐԻՉ

22 bis. Rue de Paradis.

ՊՈՐՏՈ

84 Cours de Tourny.

ՄԱՐՍԷՅԼ

75 Cour Pierre Puget.

ՀԱՄՊՈՒՐԿ

1/3 Gr. Burstah.

ՊՐԷՄԷՆ

Catharinenstrasse.

ՊԵՐԼԻՆ

Königstrasse 43/4.

ՎԻԷՆՆԱ

VII I Mariahilferstrasse.

ՄԻԼԱՆ

51 Via Torino.

ԶՈՒՐԻԽ

Bleicherweg 44

ՍԷԼՊՈՒՐՆ

187 Flinders Lane.

ՍԻՏՆԷՅ

50 York Street.

ՍՕՆՐԷԱԼ

Coristine Buildinge.

ՔԻՆԿՍԹՈՆ

(ՃԷՍԱՅԻՔԱ)

Wilson Buildings.

Իզմիրի ներկայացուցիչ Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ